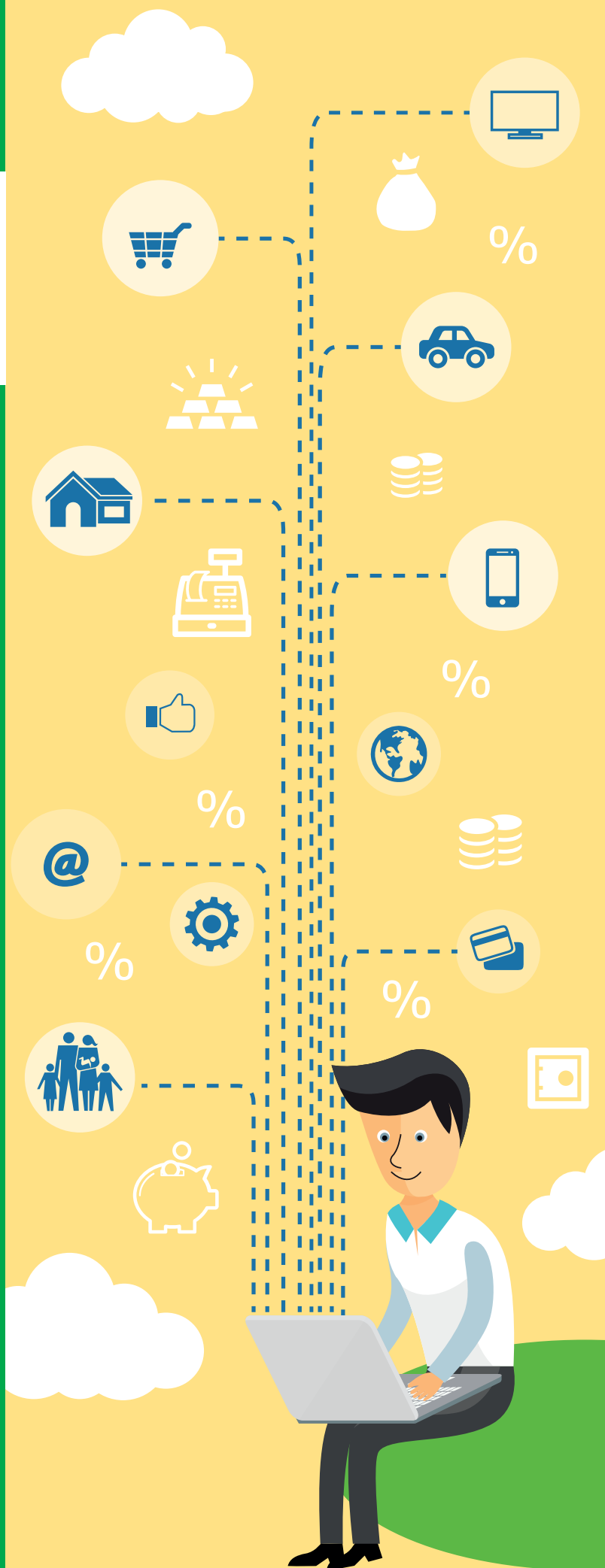

Zbiory danych podatkowych z Izby Skarbowej jako źródło wiedzy o województwie

Małopolskie Obserwatorium
Rozwoju Regionalnego

Departament
Polityki Regionalnej

**Zbiory danych podatkowych
z Izby Skarbowej
jako źródło wiedzy
o województwie**

Kraków 2016

Autor opracowania:	Andrzej Binda
Wydawca:	Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego Departament Polityki Regionalnej Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego ul. Wielicka 72B, 30-552 Kraków tel. (+48) 12 29 90 900, fax (+48) 12 29 926 Opracowanie w wersji elektronicznej dostępne na stronie www.obserwatorium.malopolska.pl
Projekt okładki: ISBN:	S-Print 2, www.s-print.com.pl 978-83-65325-22-8
Egzemplarz bezpłatny	Przy publikowaniu danych z publikacji prosimy o podawanie źródła.

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020.

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie	5
II. Liczba dokumentów PIT-11.....	6
III. Powiązania z innymi województwami.....	9
IV. Podatnicy z gmin i powiatów Małopolski wobec płatników z innych województw.....	11
V. Podatnicy i płatnicy w powiatach i gminach województwa małopolskiego	21
VI. Struktura informacji PIT wg PKD 2007	26
VII. Podsumowanie.....	35

I. WPROWADZENIE

Niniejsza analiza dotyczy przedziału ostatnich dziesięciu lat, a więc praktycznie całego okresu od momentu wstąpienia do Unii Europejskiej, wyznaczonego przez lata: 2005, 2010 i 2014, dla których pozyskano zbiory danych z Izby Skarbowej w Krakowie.

Przekazane zbiory danych zawierają: informację o gminie, w której zlokalizowany jest płatnik, rodzaj działalności wg PKD 2007, informację o gminie zamieszkania podatnika i liczbę występujących powiązań, czyli liczbę informacji PIT-11 przekazanych mieszkańcom danej gminy. **Nie jest to zatem wielkość równoważna liczbie pracujących**, gdyż jeden podatnik mógł otrzymać informacje od kilku pracodawców. Zamówione dane ukierunkowane były na podatników, a więc osoby fizyczne objęte obowiązkiem podatkowym w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych, zamieszkałych na terenie województwa małopolskiego, niezależnie od lokalizacji krajowego płatnika (pracodawcy).

Materiał został opracowany na podstawie baz danych przekazanych przez Izbę Skarbową w Krakowie oraz Izbę Skarbową w Rzeszowie za pośrednictwem Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

II. LICZBA DOKUMENTÓW PIT-11

Z roku na rok wzrasta liczba informacji PIT-11 wystawianych mieszkańcom województwa małopolskiego. W porównaniu do 2005 roku, kiedy wystawiono 929,7 tys. informacji PIT-11, wzrost do 2014 roku wyniósł 11,6%, do 1 083,6 tys. wystawionych informacji. Obserwowany trend wzrostowy jest zgodny z odnotowywanym w statystykach Głównego Urzędu Statystycznego trendem wzrostowym w zakresie liczby pracujących, zatrudnionych, a także wzrostem wskaźnika zatrudnienia. Wprawdzie tempo zmian jest zróżnicowane w poszczególnych kategoriach wskaźników, ale kierunek jest zgodny.

Szczególnie szybkie tempo przyrostu przypada na lata 2005–2010, gdy średnioroczny wskaźnik wzrostu liczby wydanych informacji PIT-11 wyniósł 3,05%, by w latach 2010–2014 zmniejszył się do 0,07%. Duża zmienność dynamiki może być efektem kryzysu gospodarczego lat 2009–2010. Firmy, chcąc ograniczyć koszty, z jednej strony zwalniały pracowników, a z drugiej strony przyjmowały ich na umowy cywilnoprawne (umowy – zlecenia, umowy o dzieło), co wiąże się z większą liczbą wydanych informacji PIT-11 w 2010 roku.

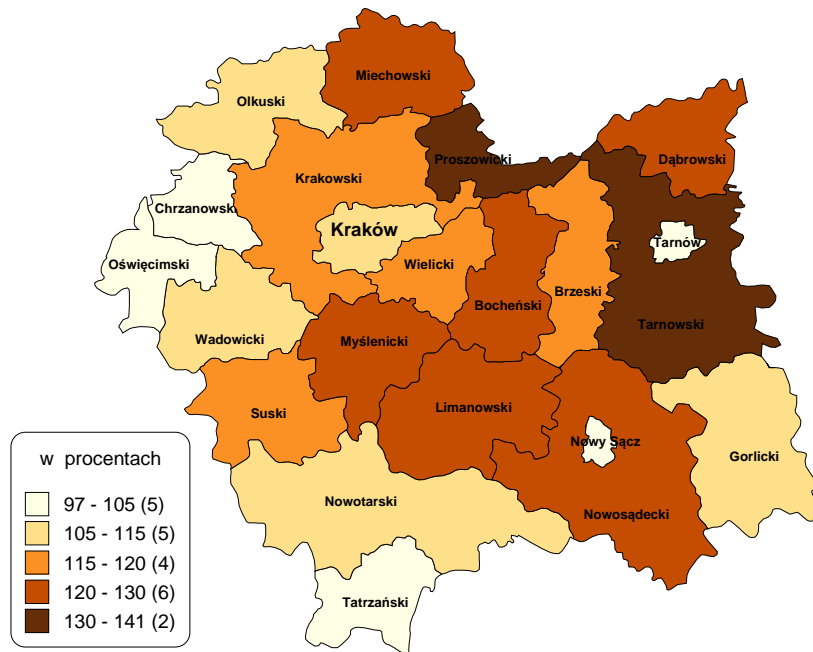
Podobne trendy obserwowane są w większości gmin i powiatów, stąd bardziej prawdopodobnymi wydają się porównania wielkości odnotowanych wyłącznie w latach skrajnych, tj. 2005 i 2014.

Najwyższa dynamika przyrostu liczby informacji PIT-11 odnotowana została w powiatach tarnowskim i proszowickim, ale również wysoką wartością tego wskaźnika mogą się pochwalić pozostałe powiaty Małopolski wschodniej i południowej. Wskazuje to na stopniowe odchodzenie ludności zamieszkującej te tereny od tradycyjnej działalności opartej na rolnictwie i samozatrudnieniu, w kierunku pozyskiwania dochodów z prac realizowanych na rzecz innych podmiotów. Trend ten jest obserwowany nawet w powiatach rolniczych o niekorzystnej strukturze demograficznej (np. powiat miechowski), co wyraźnie uprawdopodobnia powyższą tezę. Oczywiście wysoka dynamika jest również pochodną „efektu statystycznego” wynikającego z niskiej wartości początkowej, ale w tym przypadku nie jest on dominujący.

Z drugiej strony w Małopolsce Zachodniej obserwuje się zdecydowanie niższe przyrosty liczby informacji PIT, a w powiecie oświęcimskim wręcz spadek tej wartości.

Mapa 1.

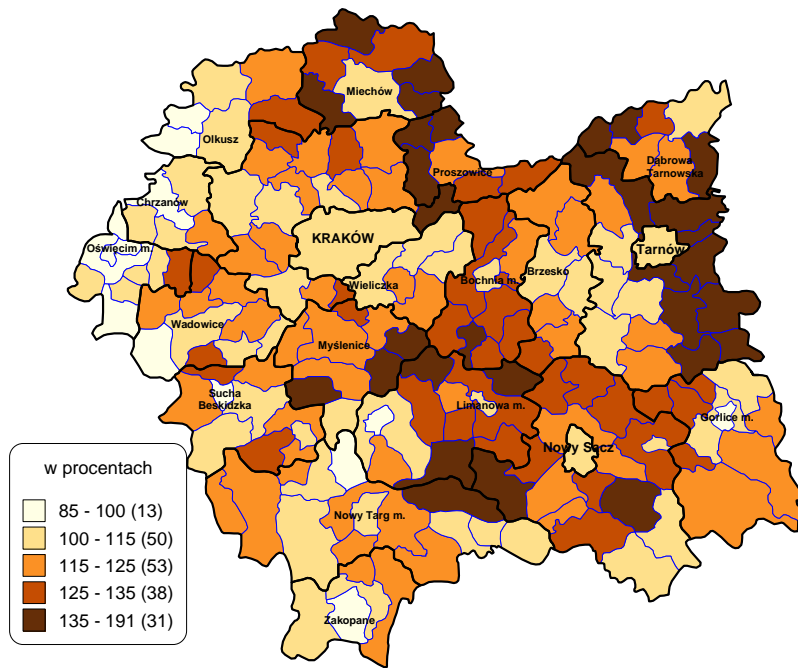
Zmiana liczby informacji PIT-11 wydanych mieszkańcom Małopolski w latach 2005–2014 wg powiatów

Jeszcze dokładniej zmiany liczby wydanych informacji PIT widać w przekroju gminnym – spośród 13 gmin, w których odnotowano spadek, ponad połowa (7) znajduje się w Małopolsce Zachodniej. Spadki i niewielkie wzrosty na ogół dotyczą ośrodków miejskich, co jest prawdopodobnie spowodowane brakiem rezerw ludzkich skłonnych do podejmowania dodatkowego zatrudnienia, niezależnie od formy umowy.

Mapa 2.

Zmiana liczby informacji PIT-11 wydanych mieszkańcom Małopolski w latach 2005–2014 wg gmin

III. POWIĄZANIA Z INNYMI WOJEWÓDZTWAMI

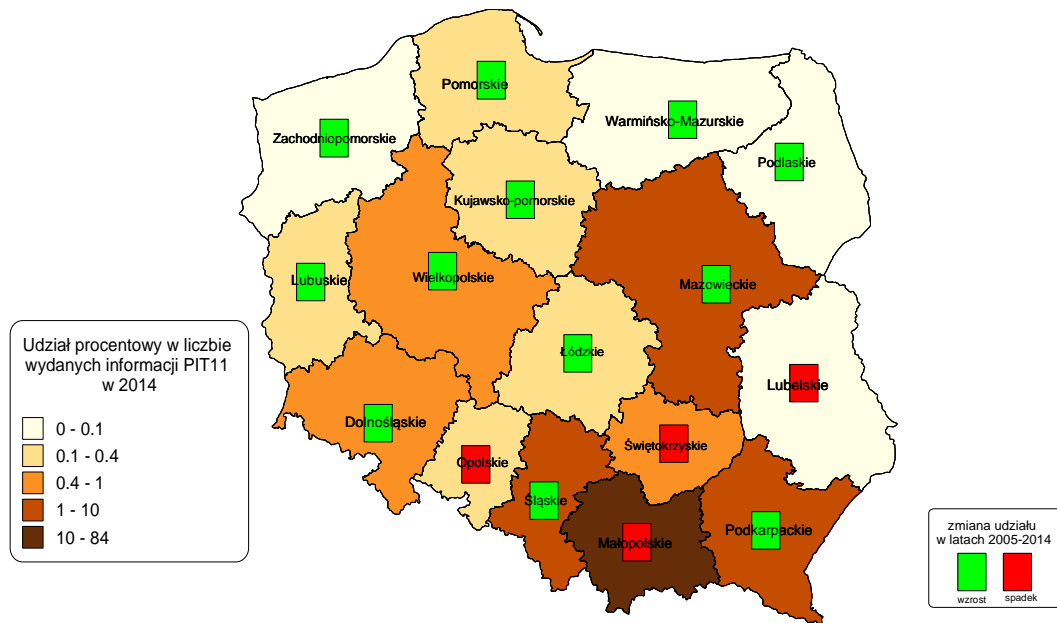
W 2005 roku 82,5% informacji PIT-11 mieszkańcom Małopolski wystawiły firmy mające siedzibę na terenie naszego województwa. W kolejnych latach udział ten zmniejszał się systematycznie do 79,4% w 2014 roku. Co istotne – pomimo wzrastającej liczby ogółem wystawionych informacji, wielkość zbioru PIT-11 wystawionych przez podmioty z Małopolski sukcesywnie malała.

W pierwszym z badanych okresów, czyli w latach 2005–2010, obserwuje się we wszystkich województwach wzrastającą liczbę informacji PIT-11 wystawionych mieszkańcom Małopolski. Dynamika wzrostu jest mocno zróżnicowana – od 103,8% w województwie pomorskim, do 198,7% w przypadku województwa łódzkiego. Z kolei w latach 2010–2014 wzrost odnotowano w 9 województwach, a spadek w 7. Omawianie wyłącznie dynamiki zmian może być mylące, gdyż w przypadku szeregu województw ich udział w całej zbiorowości jest nieznaczący. Przyrost bezwzględny za cały okres 2005–2014 najwyższy był w przypadku informacji wystawionych przez płatników z terenu Małopolski (93,7 tys.), a następnie płatników z województw: mazowieckiego (30,6 tys.), wielkopolskiego (9,0 tys.), śląskiego (5,9 tys.), dolnośląskiego (5,2 tys.) i łódzkiego (3,1 tys.). Jednocześnie we wszystkich wymienionych województwach przez cały okres utrzymuje się trend wzrostowy w tym zakresie. Niestety, dostępne dane nie pozwalają na przeanalizowanie procesu odwrotnego, czyli zmian udziału płatników z Małopolski w liczbie wydanych deklaracji PIT-11 mieszkańcom innych województw. Jedyne dostępne obecnie dane dotyczą województwa podkarpackiego, w przypadku którego liczba wydanych informacji PIT-11 przez płatników z terenu Małopolski wyniosła w 2014 roku 32 745, wzrastając w przeciągu roku o 563. Należy się jednak spodziewać się podobnych zjawisk w przypadku innych regionów kraju.

Zmiany zaobserwowane powyżej wskazują na postępujący proces przekształcania gospodarki w kierunku wzmocnienia i tworzenia coraz silniejszych przedsiębiorstw, prawdopodobnie poprzez działania na rynku kapitałowym (m.in. łączenie przedsiębiorstw w grupy kapitałowe, sprzedaż całych zakładów, tworzenie przedsiębiorstw wielozakładowych o rozproszonym charakterze działalności).

Mapa 3.

Udział w liczbie wydanych informacji PIT-11 w 2014 mieszkańcom województwa małopolskiego w poszczególnych województwach

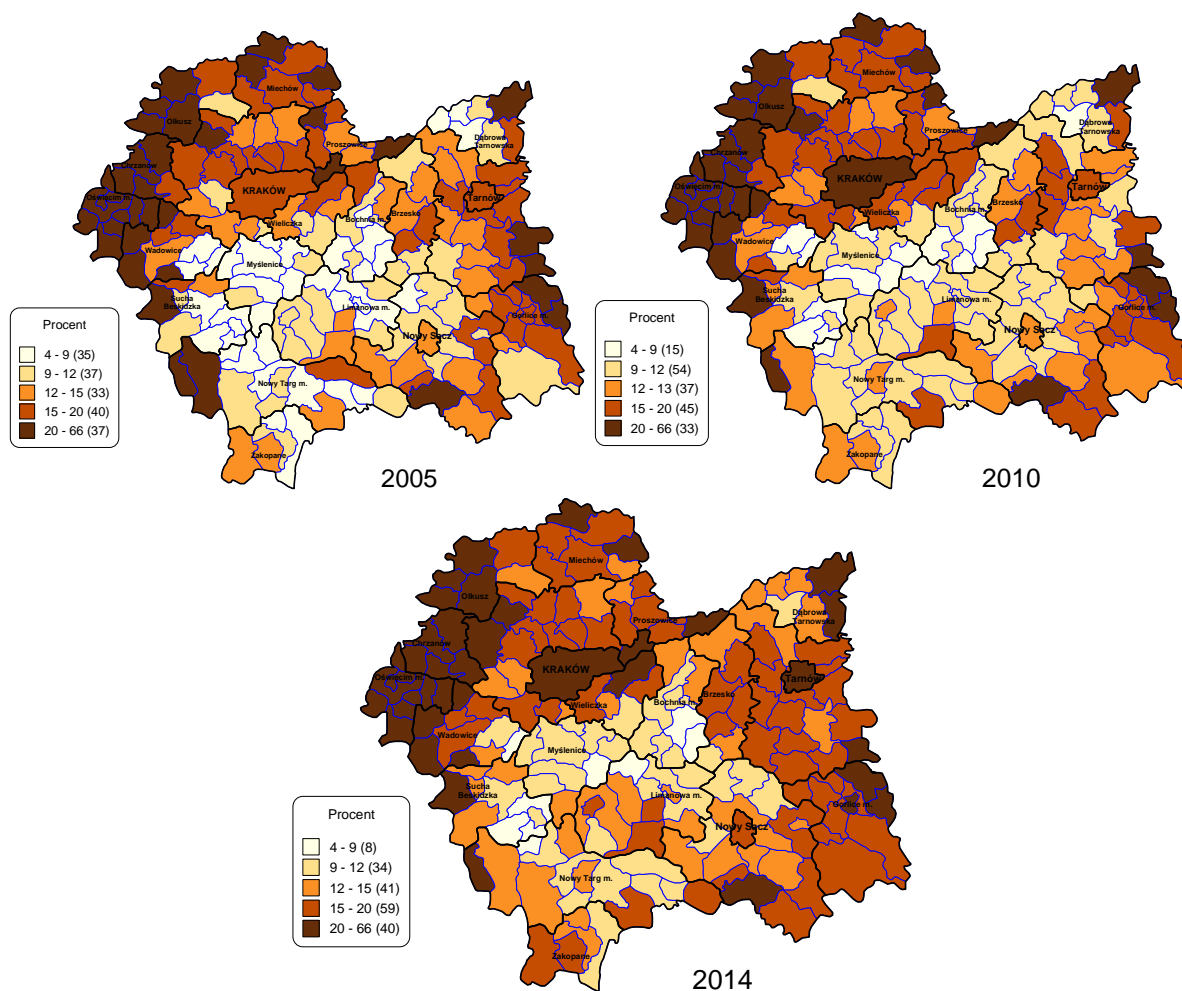

IV. PODATNICY Z GMIN I POWIATÓW MAŁOPOLSKI WOBEC PŁATNIKÓW Z INNYCH WOJEWÓDZTW

Wprawdzie udział informacji PIT-11 wystawionych przez płatników z innych województw wzrosła w skali całego województwa z 17,5% w 2005 roku, poprzez 19,0% w 2010 roku, do 20,6% w 2014 roku, lecz w skali powiatów i gmin zmiany przebiegały znacznie bardziej dynamicznie.

Mapa 4.

Odsetek informacji wystawionych przez płatników z innych województw w liczbie wszystkich informacji PIT-11 wydanych podatnikom z Małopolski w latach: 2005, 2010 i 2014

W przeciągu dziesięciu lat zdecydowanie zmniejszyła się liczba gmin o najniższym, tj. poniżej 9-procentowym udziale informacji PIT-11 od płatników z innych województw – z 39 w 2005 roku do 8 w 2014 roku. Jednocześnie odnotowano wzrost liczby gmin o co najmniej 15-procentowym udziale pozostałych regionów – z 77 w 2005 roku do 99 w 2014 roku. Co istotne – rozkład przestrzenny tego zjawiska nie pokrywa się z rozkładem względem liczby ludności.

Przestrzenny rozkład ogółem jest wypadkową rozkładu poszczególnych województw. Jediną gminą wiodącą we wszystkich rozkładach jest miasto Kraków, pozycje pozostałych gmin zmieniają się w zależności od województwa.

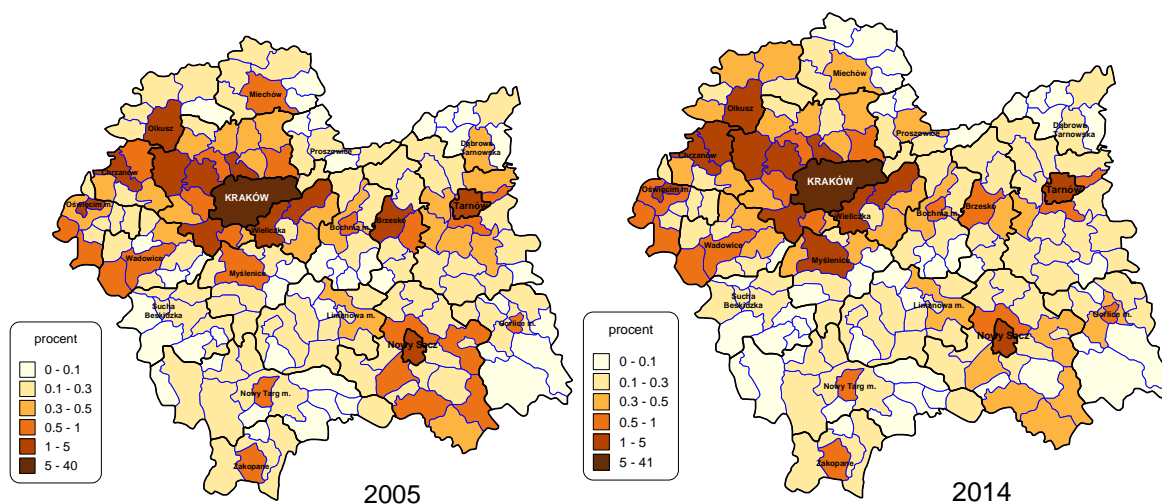
Województwo mazowieckie

Liczba informacji PIT-11 wydanych mieszkańcom Małopolski przez płatników mających siedzibę na terenie Mazowsza zwiększyła się w ciągu 10 lat o przeszło połowę. W dużej mierze jest to efekt centralizacji, tj. przenoszenia dyrekcji czy zarządów podmiotów do Warszawy, niezależnie, czy z Małopolski, czy z innych regionów kraju. W poszczególnych gminach dynamika wzrostu w latach 2005–2014 sięga nawet 400%, lecz są to przypadki z niewielką liczbą przypadków, rzędu kilkunastu informacji PIT-11 na gminę.

W skali całego województwa wzrost liczby informacji PIT-11 w całym omawianym okresie odnotowano w 171 gminach, spadek w 11 gminach.

Mapa 5.

Rozkład ilościowy informacji PIT-11 wydanych podatnikom zamieszkałym na terenie gmin Małopolski przez płatników z województwa mazowieckiego

W ujęciu powiatowym najliczebniejsza grupa płatników otrzymujących informacje podatkowe z Mazowsza zamieszkuje Kraków i powiaty ościenne, tj. krakowski i wielicki. Najprawdopodobniej w dużej większości osoby te zatrudnione są w Krakowie w oddziałach instytucji stołecznych.

Tabela 1.

Liczby informacji PIT-11 wydanych podatnikom z Małopolski przez płatników z województwa mazowieckiego wg powiatów

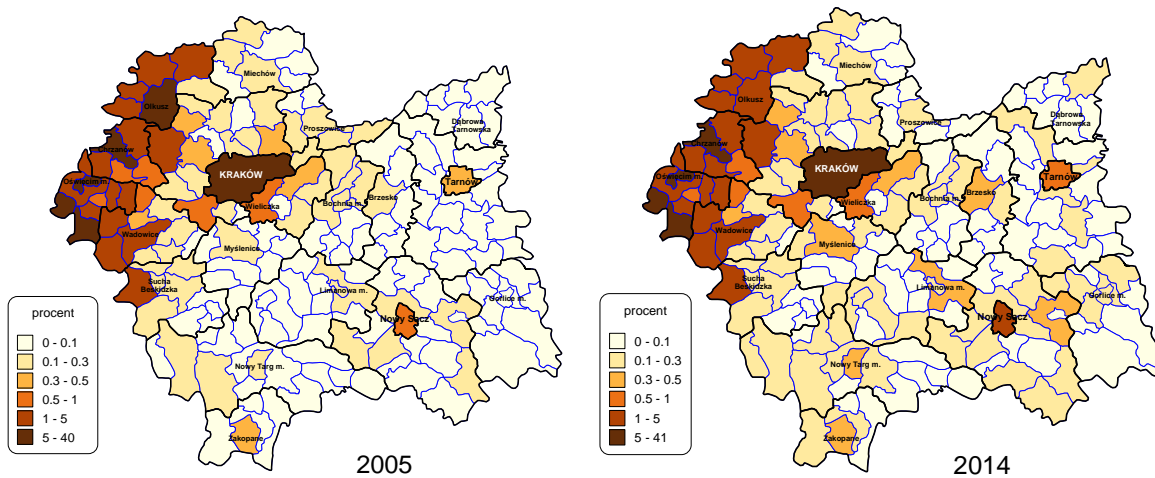
POWIAT	2005	2010	2014		
	szt.	szt.	szt.	2005=100	2010=100
bocheński	1 110	1 802	1 892	170,5	105,0
brzeski	1 731	1 731	1 778	102,7	102,7
chrzanowski	1 804	3 156	3 203	177,5	101,5
dąbrowski	464	622	721	155,4	115,9
gorlicki	979	1 541	1 906	194,7	123,7
krakowski	6 428	8 474	9 202	143,2	108,6
limanowski	1 054	1 494	1 616	153,3	108,2
miechowski	838	838	962	114,8	114,8
myślenicki	1 261	1 828	2 171	172,2	118,8
nowosądecki	3 387	3 730	3 693	109,0	99,0
nowotarski	1 351	2 023	2 140	158,4	105,8
olkuski	1 427	2 171	2 633	184,5	121,3
oświęcimski	2 036	3 259	3 879	190,5	119,0
proszowicki	376	610	719	191,2	117,7
suski	497	776	877	176,5	113,0
tarnowski	2 541	3 344	3 387	133,3	99,2
tatrzański	744	1 086	1 072	144,1	98,7
wadowicki	1 691	2 322	2 708	160,1	116,6
wielicki	2 803	3 643	4 354	155,3	119,5
Kraków	22 906	32 544	36 182	158,0	111,2
Nowy Sącz	1 794	1 999	2 146	119,6	107,4
Tarnów	2 293	2 967	2 890	126,0	96,4
Małopolska	59 515	81960	90 131	151,4	109,8

Województwo śląskie

Śląsk jest drugim najbardziej znaczącym na terenie kraju regionem stanowiącym bazę płatników dla podatników zamieszkujących Małopolskę. Szczególnie silne oddziaływanie tego województwa widoczne jest w zachodniej części województwa, a więc na terenach należących do dawnego województwa katowickiego, mającej zbliżony do śląskiego charakter gospodarczy i społeczny. Wzrost liczby podatników otrzymujących informację podatkową od płatników z województwa śląskiego odnotowano w 135 gminach, spadek w 47 gminach.

Mapa 6.

Rozkład ilościowy informacji PIT-11 wydanych podatnikom zamieszkałym na terenie gmin Małopolski przez płatników z województwa śląskiego

Obserwowany jest trend polegający na zwiększaniu się liczby informacji podatkowych PIT-11 wydanych podatnikom zamieszkałym w południowej części województwa, przy jednoczesnym ograniczaniu ich liczby w części centralnej (Kraków i przyległe powiaty).

Tabela 2.

Liczba informacji PIT-11 wydanych podatnikom z Małopolski przez płatników z województwa śląskiego wg powiatów

POWIAT	2005	2010	2014		
	szt.	szt.	szt.	2005=100	2010=100
bocheński	612	614	596	97,4	97,1
brzeski	415	442	520	125,3	117,6
chrzanowski	9 952	10 178	10 195	102,4	100,2
dąbrowski	81	146	321	396,3	219,9
gorlicki	215	369	646	300,5	175,1
krakowski	3 408	3 400	3 243	95,2	95,4
limanowski	617	822	990	160,5	120,4
miechowski	521	531	493	94,6	92,8
myślenicki	402	804	669	166,4	83,2
nowosądecki	926	1 059	1 791	193,4	169,1
nowotarski	704	1 021	1 152	163,6	112,8
olkuski	6 929	6 393	6 383	92,1	99,8
oświęcimski	18 017	20 157	22 268	123,6	110,5
proszowicki	453	505	377	83,2	74,7
suski	1 636	1 652	1 628	99,5	98,5
tarnowski	516	767	1 057	204,8	132,0
tatrzański	368	280	559	151,9	199,6
wadowicki	5 443	5 765	5 701	104,7	98,9

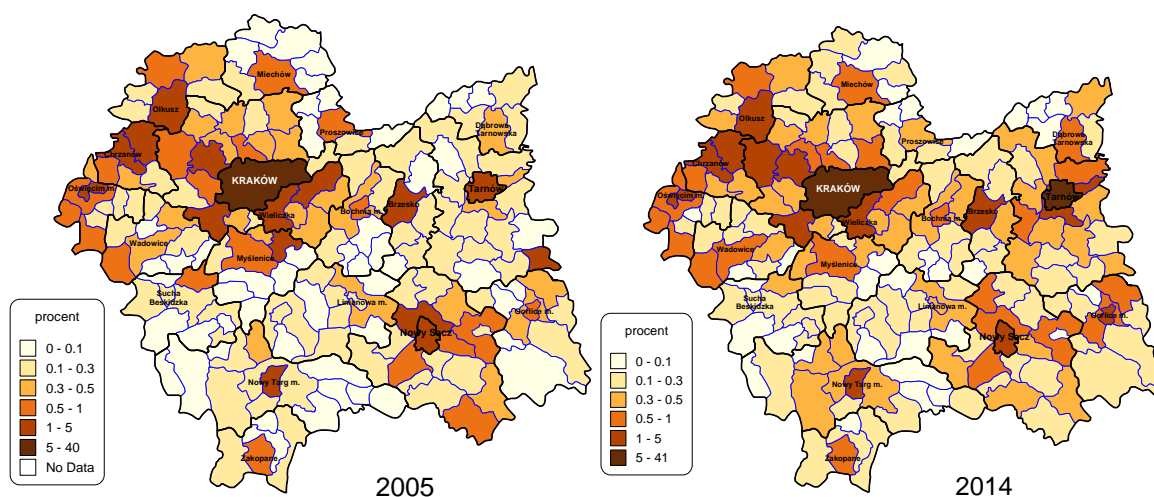
wielicki	835	1 025	946	113,3	92,2
Kraków	10 235	10 565	7 919	77,4	74,9
Nowy Sącz	455	556	857	188,4	154,1
Tarnów	297	445	668	224,9	145,5
Małopolska	63 037	67 496	68 979	109,4	102,1

Województwo wielkopolskie

Prawie 14 tys. informacji podatkowych PIT-11 wystawionych przez płatników z terenu Wielkopolski stawia ten region na trzeciej pozycji wśród województw mających na swoim terenie pracodawców dla Małopolan. Wysokie przyrosty liczby informacji PIT-11 w okresie 2005–2014 odnotowano zwłaszcza we wschodniej części województwa, natomiast spadek tylko w jednej gminie. W sześciu gminach nie odnotowano udziału płatników z Wielkopolski w wydanych PIT-ach.

Mapa 7.

Rozkład ilościowy informacji PIT-11 wydanych podatnikom zamieszkałym na terenie gmin Małopolski przez płatników z województwa wielkopolskiego

Znaczący wzrost udziału płatników z Wielkopolski obserwowany jest wzdłuż szlaku wschód – zachód, pokrywającego się z autostradą A4, szczególnie duży przyrost odnotowano w Tarnowie i otaczających gminach. Warto zwrócić uwagę również na duże zainteresowanie powiatem tatrzańskim i nowotarskim.

Tabela 3.

Liczba informacji PIT-11 wydanych podatnikom z Małopolski przez płatników z województwa wielkopolskiego wg powiatów

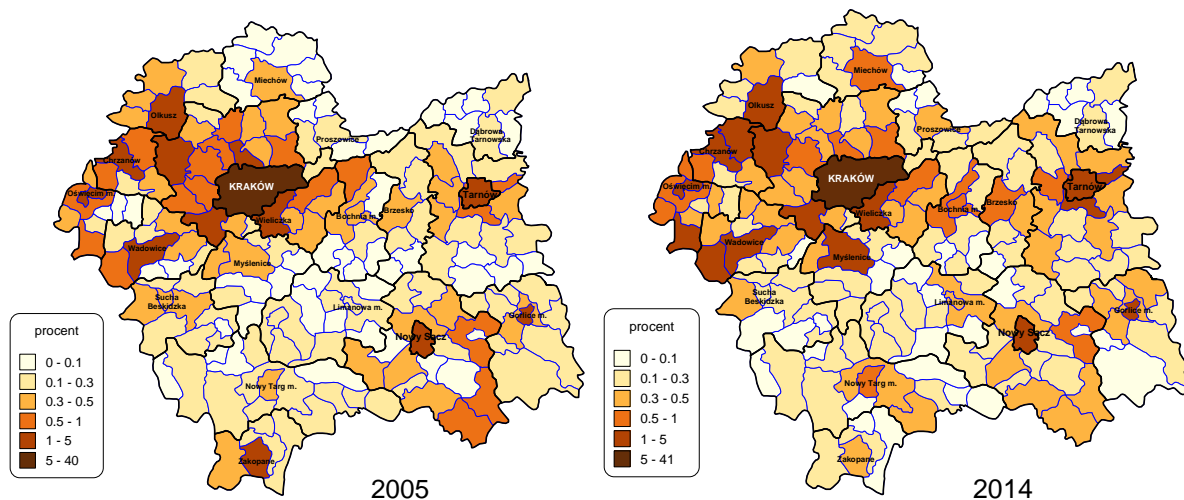
POWIAT	2005	2010	2014		
	szt.	szt.	szt.	2005=100	2010=100
bocheński	91	163	305	335,2	187,1
brzeski	95	235	339	356,8	144,3
chrzanowski	233	394	775	332,6	196,7
dąbrowski	39	91	191	489,7	209,9
gorlicki	103	381	556	539,8	145,5
krakowski	413	745	1232	298,3	165,4
limanowski	80	188	297	371,3	158,0
miechowski	72	125	207	287,5	165,6
myślenicki	138	195	351	254,3	180,0
nowosądecki	302	494	764	253,0	154,7
nowotarski	136	249	508	373,5	204,0
olkuski	172	325	484	281,4	148,9
oświęcimski	229	479	638	278,6	133,2
proszowicki	43	68	109	253,5	160,3
suski	77	135	192	249,4	142,2
tarnowski	179	529	959	535,8	172,8
tatrzański	43	92	191	444,2	207,6
wadowicki	98	294	410	418,4	139,5
wielicki	251	364	585	233,1	160,7
Kraków	1 831	2 470	3 602	196,7	145,8
Nowy Sącz	196	288	414	211,2	143,8
Tarnów	145	458	861	593,8	188,0
Małopolska	4 966	8 762	13 970	281,3	158,9

Województwo dolnośląskie

Nieznacznie mniej informacji PIT-11 od podmiotów z Wielkopolski wystawili podatnikom z Małopolski płatnicy mający siedzibę na terenie Dolnego Śląska. Nieco większym zainteresowaniem cieszyła się północna część województwa, w której odnotowano silniejsze przyrosty liczby wystawionych informacji podatkowych. Z kolei spadek wystąpił w powiecie tatrzańskim.

Mapa 8.

Rozkład ilościowy informacji PIT-11 wydanych podatnikom zamieszkałym na terenie gmin Małopolski przez płatników z województwa dolnośląskiego

W przeciągu dziesięciu lat płatnicy z województwa dolnośląskiego poszerzyli swoje oddziaływanie w 161 gminach, ograniczyli w 18 (oraz powiecie tatrzańskim). W 3 gminach nie odnotowano ani jednego PIT-11 wystawionego przez płatników dolnośląskich.

Tabela 4.

Liczba informacji PIT-11 wydanych podatnikom z Małopolski przez płatników z województwa dolnośląskiego wg powiatów

POWIAT	2005	2010	2014		
	szt.	szt.	szt.	2005=100	2010=100
bocheński	147	207	347	236,1	167,6
brzeski	110	160	267	242,7	166,9
chrzanowski	291	422	698	239,9	165,4
dąbrowski	34	54	89	261,8	164,8
gorlicki	236	312	419	177,5	134,3
krakowski	954	906	1 175	123,2	129,7
limanowski	120	172	244	203,3	141,9
miechowski	62	118	200	322,6	169,5
myślenicki	121	207	347	286,8	167,6
nowosądecki	399	382	555	139,1	145,3
nowotarski	154	311	395	256,5	127,0
olkuski	322	331	415	128,9	125,4
oświęcimski	368	711	904	245,7	127,1
proszowicki	49	72	139	283,7	193,1
suski	152	158	195	128,3	123,4
tarnowski	297	408	682	229,6	161,2
tatrzański	158	139	122	77,2	87,8
wadowicki	257	355	624	242,8	175,8

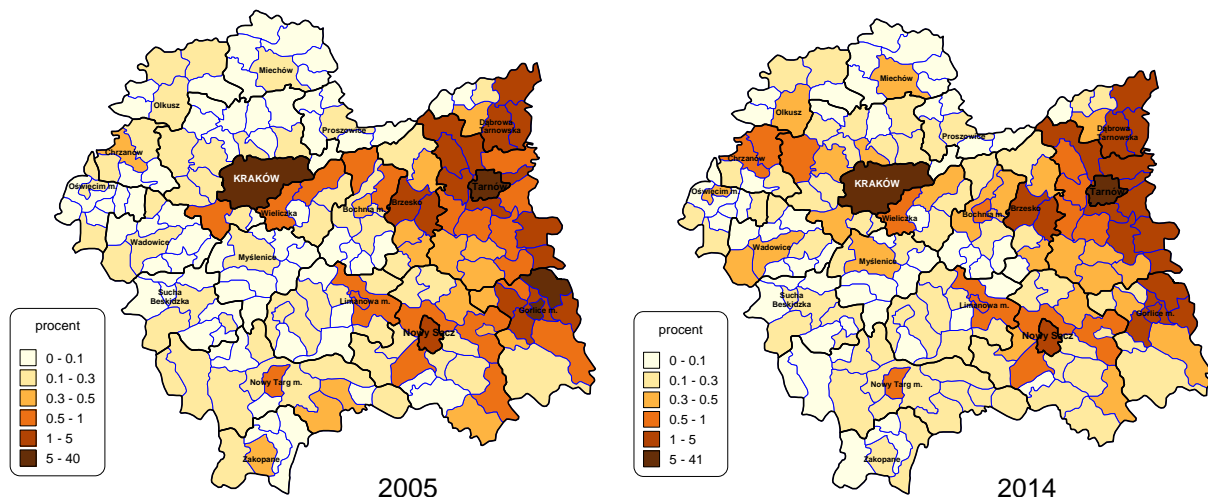
wielicki	357	471	508	142,3	107,9
Kraków	3 080	3 555	4 243	137,8	119,3
Nowy Sącz	212	191	264	124,5	138,2
Tarnów	371	453	646	174,1	141,7
Małopolska	8 251	10 095	13 478	163,3	133,3

Województwo podkarpackie

Podkarpacie jest piątym pod względem liczebności województwem wystawiającym informacje podatkowe PIT-11 mieszkańcom Małopolski. Powiązania te wyraźnie występują w gminach na styku obu województw, przy czym siła tak liczonego oddziaływania wzrosła w stosunku do 2005, a od 2010 roku jest stabilna. Łącznie wystawiono 11 459 informacji PIT-11, co stanowiło 1,1% wszystkich dokumentów.

Mapa 9.

Rozkład ilościowy informacji PIT-11 wydanych podatnikom zamieszkałym na terenie gmin Małopolski przez płatników z województwa podkarpackiego

Spadek liczby wydanych deklaracji PIT-11 odnotowano w 13 gminach, głównie położonych w powiatach zachodnich.

Tabela 5.

Liczba wydanych informacji PIT-11 podatnikom z Małopolski przez płatników z województwa podkarpackiego wg powiatów

POWIAT	2005	2010	2014		
	szt.	szt.	szt.	2005=100	2010=100
bocheński	221	221	252	114,0	113,5
brzeski	367	393	469	127,8	119,3
chrzanowski	75	97	214	285,3	220,6
dąbrowski	633	726	880	139,0	121,0
gorlicki	2 148	1 695	1 620	75,4	95,4

krakowski	208	336	448	215,4	133,3
limanowski	260	318	334	128,5	105,0
miechowski	29	46	63	217,2	137,0
myślenicki	40	90	114	285,0	126,7
nowosądecki	478	560	612	128,0	109,3
nowotarski	268	385	299	111,6	77,7
olkuski	61	81	108	177,0	133,3
oświęcimski	66	148	117	177,3	79,1
proszowicki	37	68	55	148,6	80,9
suski	60	110	111	185,0	100,9
tarnowski	1 324	2 139	2 005	151,4	82,6
tatrzański	61	68	65	106,6	95,6
wadowicki	51	110	170	333,3	154,5
wielicki	157	191	198	126,1	103,7
Kraków	980	1 506	1 797	183,4	119,2
Nowy Sącz	354	381	392	110,7	102,9
Tarnów	1 016	1 463	1 136	111,8	74,5
Małopolska	8 894	11 132	11 459	128,8	99,7

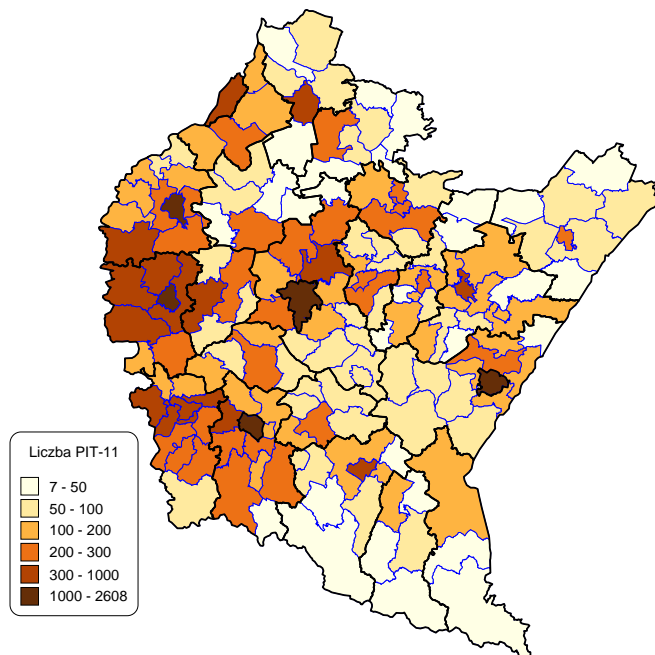
Dzięki uprzejmości Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego istnieje możliwość porównania również liczby informacji PIT-11 wydanych podatnikom z województwa podkarpackiego przez płatników z Małopolski.

W 2014 roku podatnikom z Podkarpacia wydanych zostało 32 745 informacji PIT-11 przez płatników mających siedzibę na terenie województwa małopolskiego, czyli niemal trzykrotnie więcej niż w przeciwnym kierunku. Stanowi to 5,0% wystawionych informacji ogółem, czyli prawie pięciokrotnie więcej niż w przypadku deklaracji przekazanych przez płatników podkarpackich mieszkańcom Małopolski. Jeśli weźmie się pod uwagę, iż w województwie podkarpackim udział własnych płatników w liczbie wydanych informacji wynosi 77,8% (a więc o prawie 2 p.p. mniej niż w Małopolsce), można postawić tezę, iż województwo małopolskie zdecydowanie silniej oddziałuje na sąsiednie województwo, w porównaniu z oddziaływaniem z drugiej strony.

Najwięcej, ponad 1 000 informacji PIT-11 w przypadku każdej gminy, otrzymali podatnicy zamieszkali w miastach: Dębica, Krosno, Mielec, Przemyśl i Rzeszów, natomiast na poziomie powiatowym dominują obszary nadgraniczne, czyli głównie powiat dębicki i jasielski.

Mapa 10.

Liczba informacji PIT-11 za 2014 rok otrzymanych przez podatników zamieszkałych na terenie województwa podkarpackiego od płatników mających siedzibę na terenie województwa małopolskiego wg gmin

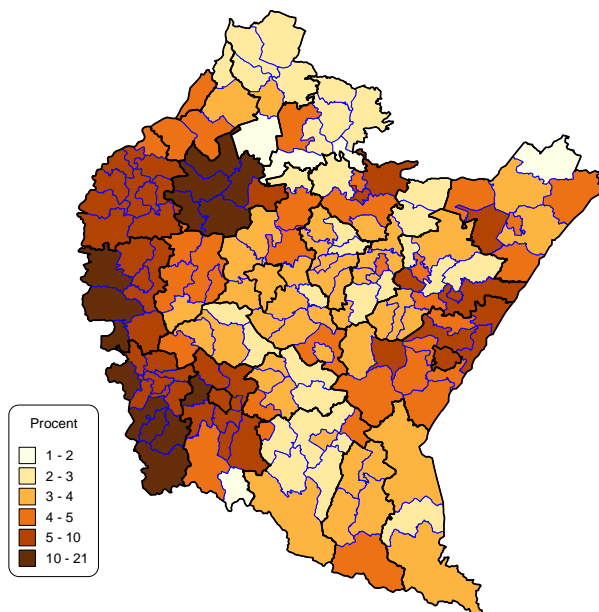

Źródło: Izba Skarbowa w Rzeszowie

Nieco odmiennie kształtują się wskaźniki w odniesieniu do wszystkich wydanych informacji. W tym przypadku dominują oczywiście gminy powiatów nadgranicznych, ale wiodące są również gminy powiatu kolbuszowskiego.

Mapa 11.

Odsetek informacji PIT-11 otrzymanych od płatników z terenu województwa małopolskiego w stosunku do wszystkich informacji pozyskanych przez podatników z gmin województwa podkarpackiego

Źródło: Izba Skarbowa w Rzeszowie

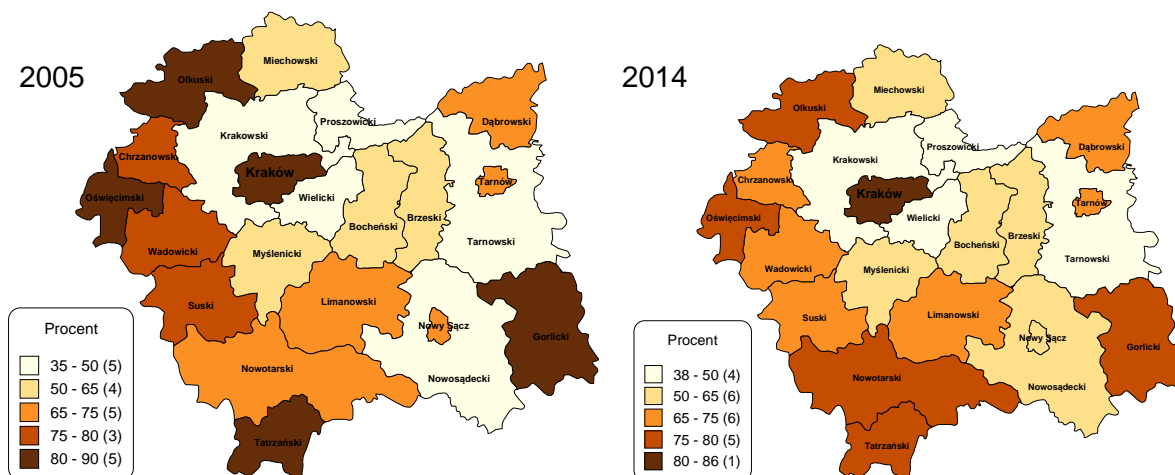
V. PODATNICY I PŁATNICY W POWIATACH I GMINACH WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Obserwacją objęty został wskaźnik odsetka informacji PIT-11 wydanych podatnikom przez płatników mających siedzibę na terenie tej samej gminy co podatnik.

Jak już wcześniej wspomniano, w skali całego województwa wartość tego wskaźnika wyniosła 82,5%. W przekrojach powiatowych wskaźnik ten waha się od 35,6% w powiecie krakowskim, do 85,5% w mieście Krakowie. Jest to dosyć naturalny efekt silnej koncentracji pracodawców w stolicy województwa, w efekcie czego Kraków oddziałuje na sąsiednie powiaty, dając zatrudnienie zamieszkałym tam osobom. Podobny efekt, chociaż w zdecydowanie mniejszej skali, widoczny jest w przypadku miasta Tarnowa.

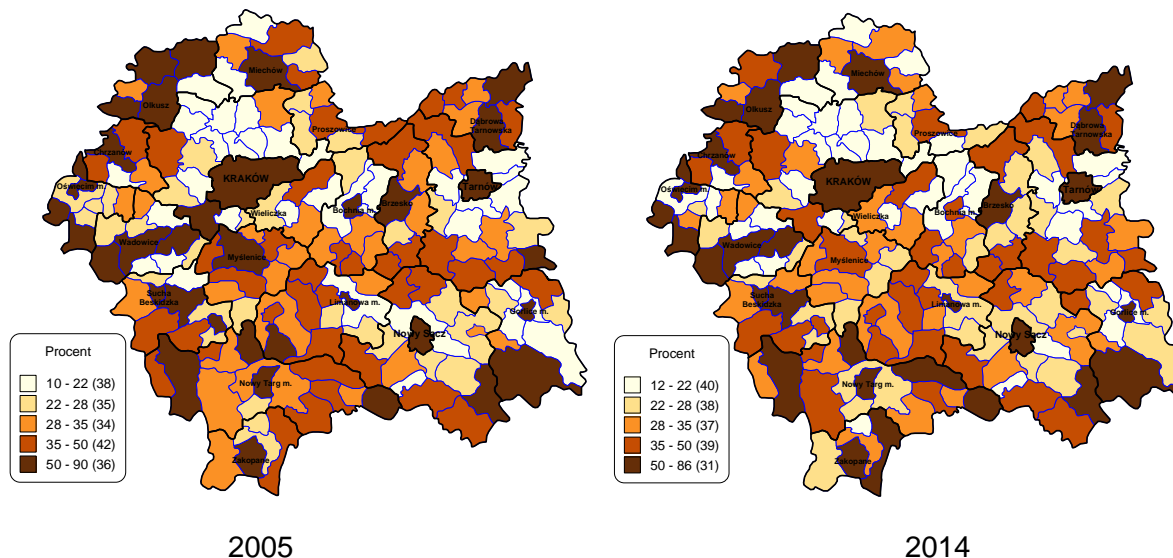
Mapa 12.

Odsetek informacji PIT-11 wystawionych podatnikom przez płatników mających siedzibę na terenie tego samego powiatu co podatnik w latach 2005 i 2014

Mapa 13.

Odsetek informacji PIT-11 wystawionych podatnikom przez płatników mających siedzibę na terenie tej samej gminy co podatnik w latach 2005 i 2014

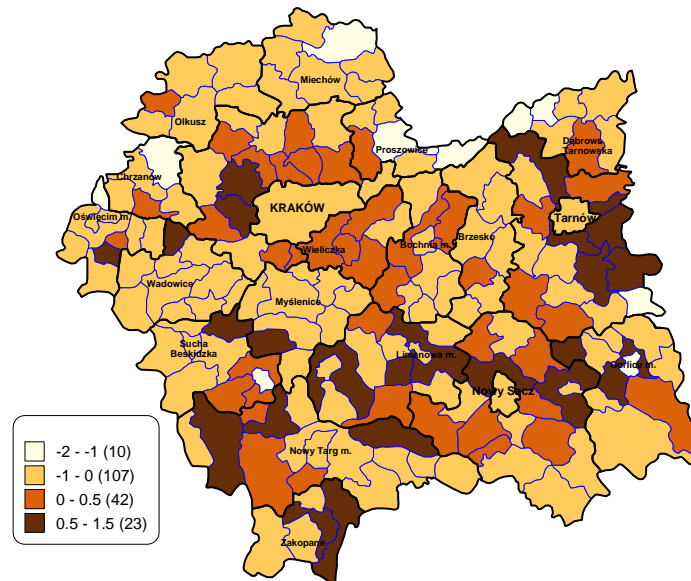
Porównanie między latami 2005 a 2014 wskazuje na:

- zmniejszenie się liczebności jednostek administracyjnych, zarówno gmin jak i powiatów, o najwyższej wartości wskaźnika. Liczba powiatów o odsetku informacji PIT-11 wydanych mieszkańcom powiatu przez płatnika mającego siedzibę na terenie tego samego powiatu spadł w grupie 80% i więcej z 5 do 1. Natomiast w przypadku gmin ich liczba w grupie 50% i więcej spadła z 36 do 31,
- zwiększanie się liczby gmin i powiatów o niskim odsetku informacji PIT-11 wydanych przez płatników z gminy/powiatu zamieszkania podatnika,
- zmniejszenie się zróżnicowania wartości tego wskaźnika.

Zjawisko to nie jest jednak globalne – spośród 182 gmin województwa małopolskiego w 67 gminach odnotowano wzrosty. Dla wyznaczenia ośrodków o najwyższym wzroście wyliczono współczynnik nachylenia wykresu regresji liniowej dla każdej gminy, wyznaczonego przez wartości dla lat: 2005, 2010, 2014. Współczynnik nachylenia jest równy tangensowi kąta tworzonego przez prostą regresji a osią odciętych. Ponieważ tangens jest nieparzystą funkcją rosnącą, to ujemna wartość wskaźnika nachylenia oznacza trend malejący, a dodatnia wartość – trend rosnący odsetka informacji PIT-11 wydanych podatnikom przez płatników mających siedzibę na terenie tej samej gminy.

Mapa 14.

Wartość wskaźnika nachylenia regresji liniowej dla odsetka informacji PIT-11 wydanych przez płatników z terenu gminy zamieszkania podatnika wg gmin województwa małopolskiego

Ciekawym zjawiskiem jest stopniowe wzmocnienie potencjału gospodarczego gmin z otoczenia dużych miast. Pomimo iż generalnie rynek pracy na tych obszarach kształtują pracodawcy z dużych miast, o czym wspomniano wcześniej, coraz więcej firm powstaje na obrzeżach tych miast, zatrudniając mieszkańców tych obszarów. Wzrosty występują również w gminach peryferyjnych, skąd dojazd do większych ośrodków może być utrudniony.

Nasuającym się wnioskiem jest proces postępującej „regionalizacji” firm, czyli sięgania do siły roboczej zlokalizowanej poza obszarem własnej gminy. Może to być skutkiem:

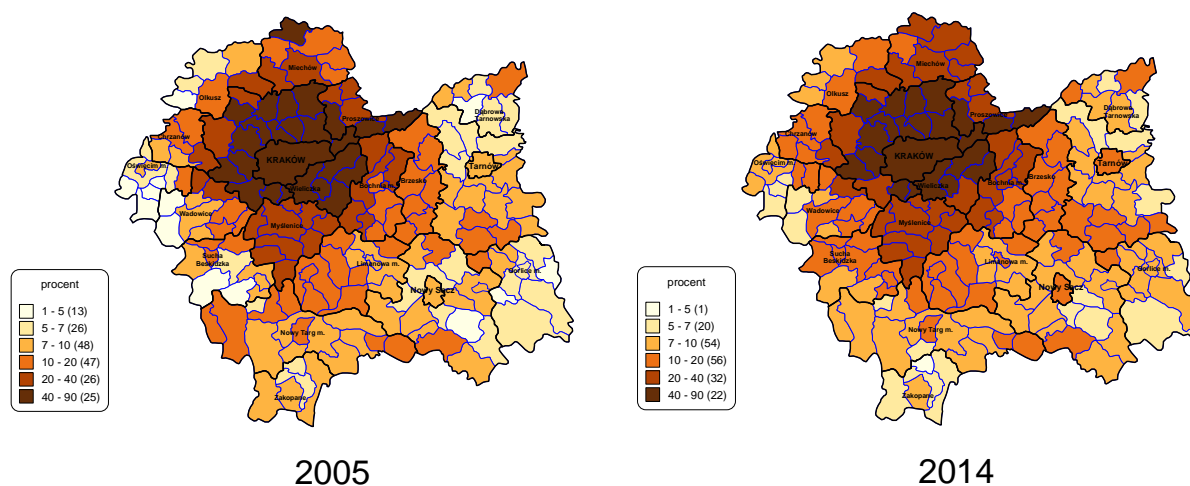
- tworzenia rozproszonej struktury działalności, np. opartej na bliskiej odległości od występujących surowców potrzebnych do produkcji,
- poprawy dostępności transportowej umożliwiającej dojazd pracowników z coraz bardziej odległych miejscowości,
- możliwością wykonywania pracy *on-line*, w przypadku której odległość pomiędzy pracodawcą a pracobiorcą nie ma znaczenia,
- zlecaniem wykonania określonej pracy w oparciu o umowy inne niż umowy o pracę, w oparciu o wiedzę, umiejętności i możliwości techniczno-organizacyjne wykonawcy.

Zjawisko to występuje jednak z różnym natężeniem. Dosyć dobrze widać to na przykładzie trzech miast na prawach powiatu – Krakowa, Nowego Sącza i Tarnowa. Porównanie liczby gmin, w których zamieszkali są podatnicy powiązani z płatnikami mającymi siedzibę na terenie Krakowa nie wykazuje różnic: w obydwu okresach mamy do czynienia ze wszystkimi gminami w województwie (182), natomiast występują wzrosty w zakresie intensywności powiązań, zwłaszcza w grupie pomiędzy 7 a 20% ogólnej liczby wydanych informacji PIT-11. W przypadku Nowego Sącza obserwowane jest

kurczenie się powiazań objawiające się zarówno redukcją liczby gmin, w których zamieszkują podatnicy otrzymujący informację PIT-11 od płatników z terenu Nowego Sącza (ze 167 w 2005 roku do 164 w 2014 roku), jak i intensywnością, czyli odsetkiem wydanych informacji PIT-11. Z kolei w przypadku Tarnowa wystąpiło zjawisko odwrotne – zwiększyła się liczba powiązanych gmin (ze 157 w 2005 do 176 w 2014 roku), chociaż głównie o bardzo niskim poziomie związków (pojedyncze osoby).

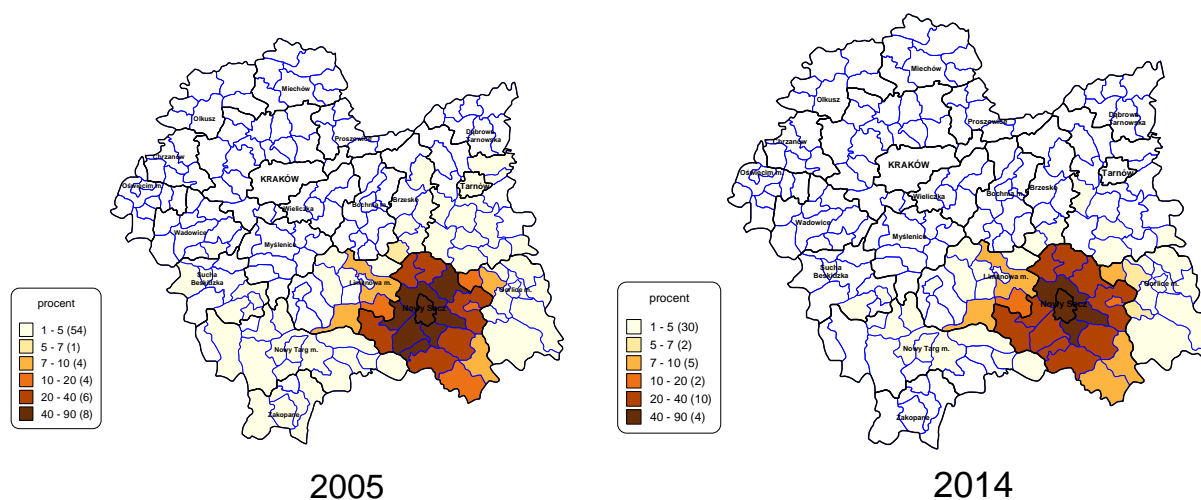
Mapa 15.

Odsetek informacji PIT-11 wydanych podatnikom z terenu województwa małopolskiego przez płatników mających siedzibę na terenie Krakowa w latach 2005 i 2014 wg gmin

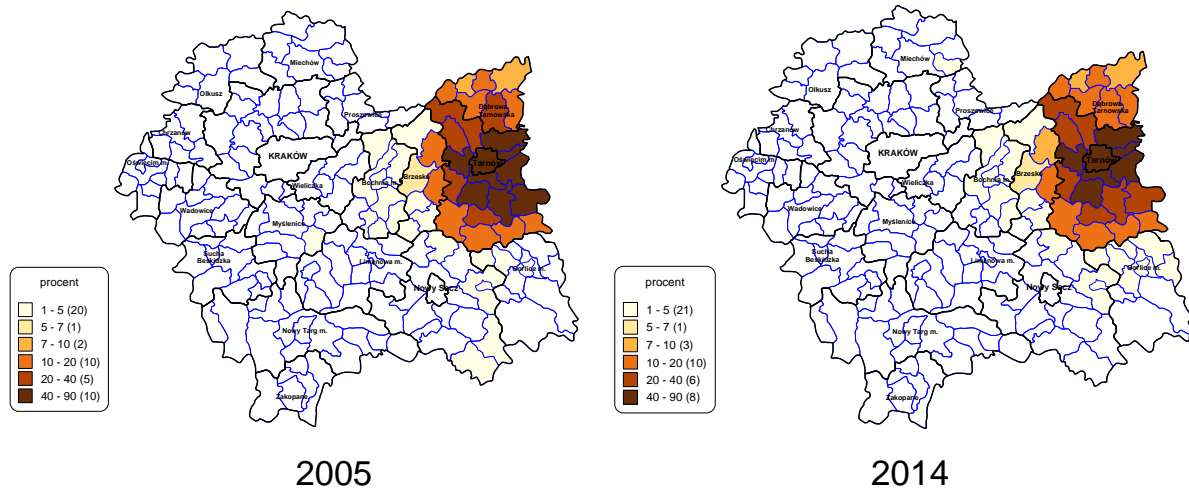
Mapa 16.

Odsetek informacji PIT-11 wydanych podatnikom z terenu województwa małopolskiego przez płatników mających siedzibę na terenie Nowego Sącza w latach 2005 i 2014 wg gmin

Mapa 17.

Odsetek informacji PIT-11 wydanych podatnikom z terenu województwa małopolskiego przez płatników mających siedzibę na terenie Tarnowa w latach 2005 i 2014 wg gmin

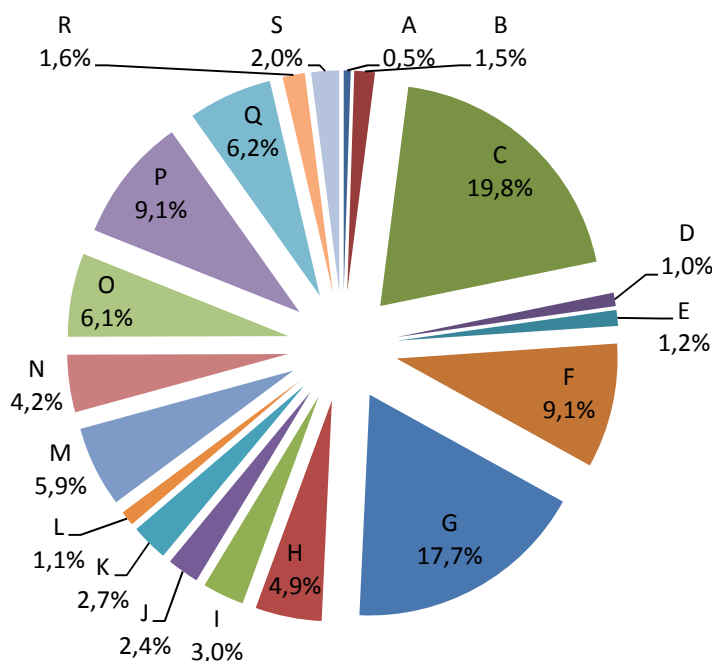

VI. STRUKTURA INFORMACJI PIT WG PKD 2007

Większości płatników przekazującym informacje PIT-11 przypisane zostały przez Izbę Skarbową w Krakowie symbole działalności wg Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007. W przypadku danych za 2005 rok operacji tej nie udało się dokonać na zbiorze 176 tys. informacji, tj. 18,9% całości zbioru. W kolejnych latach odsetek ten ulegał zmniejszeniu. I tak w 2010 roku niesparowanych pozostało niespełna 136 tys. informacji, tj. 12,6% całości zbioru za ten rok, a w 2014 roku wielkość ta zmniejszyła się do niecałych 80 tys. informacji, czyli 7,3% ogółu. Założenia te są o tyle istotne, że w przypadku analizy struktury ograniczamy się wyłącznie do pełnych rekordów, tj. posiadających wypełnione pole PKD.

Wykres 1.

Struktura informacji PIT-11 wydanych podatnikom z województwa małopolskiego wg rodzajów działalności płatników

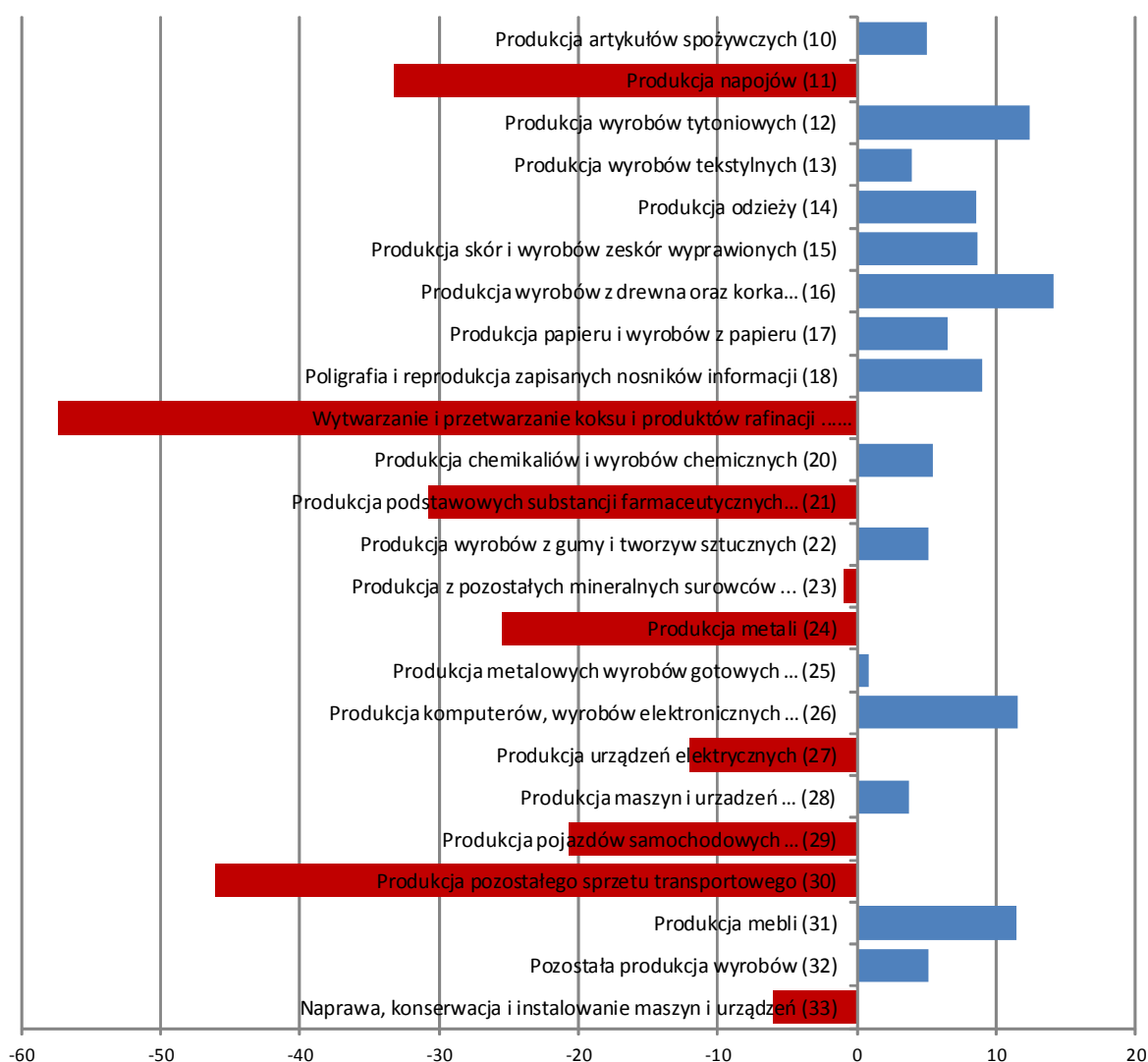
Oznaczenie sekcji:

A – Rolnictwo, leśnictwo	K – Działalność finansowa i ubezpieczenia
B – Górnictwo i wydobywanie	L – Obsługa rynku nieruchomości
C – Przetwórstwo przemysłowe	M – Działalność profesjonalna, naukowa ...
D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię..	N – Usługi administrowania ...
E – Dostawa wody ...	O – Administracja publiczna ...
F – Budownictwo	P – Edukacja
G – Handel hurtowy i detaliczny ...	Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
H – Transport i gospodarka magazynowa	R – Kultura, rozrywka, rekreacja
I – Zakwaterowanie i gastronomia	S – Pozostała działalność usługowa
J – Informacja i komunikacja	

Największy udział w 2014 roku w liczbie wydanych informacji PIT-11 miała **sekcja C „Przetwórstwo przemysłowe”** – 19,8%. W omawianym okresie udział tej sekcji w Małopolsce stopniowo maleje: w 2005 roku jej udział wynosił 22,20%, w 2010 roku 20,47%. Sekcję tę charakteryzuje stopniowe zmniejszanie się udziału jednostek (płatników) z województwa małopolskiego w liczbie wystawionych informacji ogółem: z 85,3% w 2005 roku, do 83,5% w 2014 roku. Znaczącymi udziałowcami w tej sekcji są płatnicy z terenu województw: śląskiego (9,6%), mazowieckiego (2,9%) i podkarpackiego (1,1%). Udział poszczególnych województw w kolejnych latach nie wykazuje jednak jednoznacznego kierunku zmian.

Wykres 2.

Udział płatników działających w sekcji C z Małopolski w liczbie wydanych informacji PIT-11 wg działów PKD (różnica w stosunku do średniej wojewódzkiej, w p.p.)

W przypadku działów zaliczonych do sekcji C najniższy udział własnych płatników (26,2%) wykazuje dział 19 „Wytwarzanie i przetwarzanie koks i produktów rafinacji ropy naftowej”, zdominowany przez jednostki mające siedzibę w województwie śląskim (41,7%) oraz województwie podkarpackim (19,8%). Nieco wyższy udział jednostek własnych odnotowano w przypadku działu 30 PKD „Produkcja

pozostałego sprzętu transportowego”, w którym płatnicy z terenu województwa małopolskiego wystawili 37,4% informacji PIT-11, a dział ten zdominowany został przez jednostki z województwa śląskiego (49,4% wystawionych informacji) przed podmiotami z województwa podkarpackiego (4,7%). W następnym pod względem udziału płatników dziale 11 „Produkcja napojów” małopolscy przedsiębiorcy wystawili już ponad połowę wszystkich informacji (50,3%), wyprzedzając województwo mazowieckie (37,7%) oraz wielkopolskie (7,0%). Kolejnym działem o znaczącym udziale „obcych” podmiotów jest dział 21 „Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych”, w przypadku którego płatnicy z Małopolski wystawili 52,8% informacji PIT-11. Dominującymi wśród pozostałych województw są jednostki z województwa mazowieckiego, z których podatnicy małopolscy pracujący w tym dziale uzyskali 42,6% informacji podatkowych.

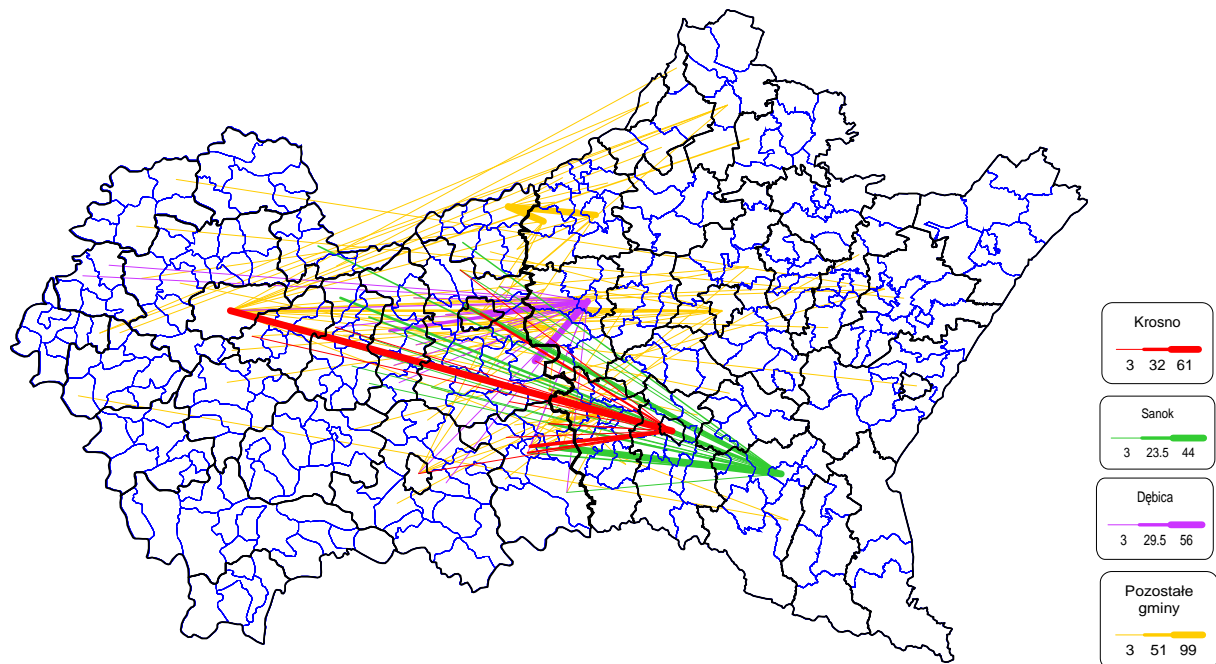
Podkreślić jednak należy, iż wymienione powyżej działy zdominowane przez płatników z innych województw są działami stosunkowo nielicznymi, rzędu kilkuset do dwóch tysięcy odnotowanych przypadków. Łącznie podatnikom z Małopolski pracującym w tych czterech działach wystawiono 5,7 tys. informacji PIT-11, tj. niespełna 3% ogółu.

Znaczącymi ilościowo (powyżej 10 tys. wydanych informacji PIT-11) i jednocześnie mającymi duży udział płatników spoza województwa małopolskiego są działy 24 „Produkcja metali” i 29 „Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli”. W obydwu przypadkach odnotowuje się znaczący udział płatników mających siedzibę na terenie województwa śląskiego – odpowiednio 37,1% i 35,6%.

Dostępne dane pozwalają na dokładniejszą analizę powiązań pomiędzy województwem małopolskim a podkarpackim. Łącznie płatnicy z Podkarpacia działający w sekcji C wystawili podatnikom z Małopolski 2 220 deklaracji PIT-11. Najliczniejsze powiązania z podatnikami zamieszkałymi na terenie województwa małopolskiego wykazały: Krosno (263), miasto Sanok (256), miasto Dębica (251), miasto Jasło (191), miasto Mielec (184), Rzeszów (165), Wadowice Górne (154). Jak zatem widać, powiązania między województwem podkarpackim a małopolskim kreują głównie miasta średniej wielkości. W całej sekcji C dominuje 6 działów, grupujących niemal 2/3 wszystkich przypadków powiązań pomiędzy płatnikami z Podkarpacia a podatnikami z Małopolski. Najliczniej reprezentowany jest dział 25 „Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem metali i urządzeń” – 395 odnotowanych informacji PIT-11. Kolejne pozycje zajmują: dział 10 „Produkcja artykułów spożywczych” (299 powiązań), dział 19 „Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej” (260 wydanych informacji PIT-11), dział 33 „Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia” (251 przypadków), dział 22 „Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych”.

Mapa 18.

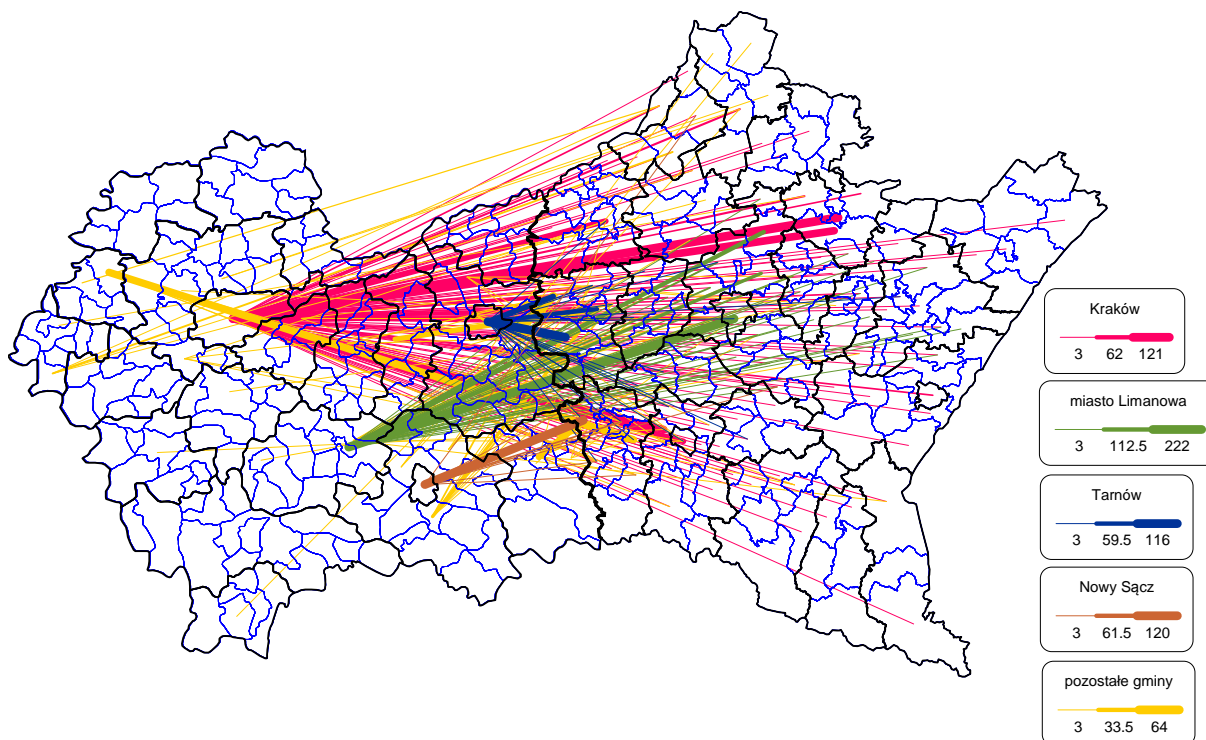
Powiązanie płatników z terenu województwa podkarpackiego działającymi w sekcji C z podatnikami z województwa małopolskiego (co najmniej 3 powiązania)

W przeciwnym kierunku, tj. w przypadku płatników zaliczonych do sekcji C mających siedzibę na terenie województwa małopolskiego a podatnikami zamieszkałymi na terenie województwa podkarpackiego, wystawiono 4 853 informacje PIT-11. Głównymi ośrodkami generującymi powiązania są: Kraków (1 568 wystawionych informacji PIT-11) oraz miasto Limanowa (1 147 informacji). Dopiero na dalszych miejscach znajdują się kolejne miasta na prawach powiatów: Tarnów (439 odnotowanych powiązań) i Nowy Sącz (226).

Mapa 19.

Powiązanie płatników z terenu województwa małopolskiego działającymi w sekcji C z podatnikami z województwa podkarpackiego (co najmniej 3 powiązania)

Dominującym działem w tych relacjach jest dział 10 „Produkcja artykułów spożywczych” (1 640 powiązań), przed działem 25 „Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń” (685 relacji), działem 22 „Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych” (331) i działem 12 „Produkcja wyrobów tytoniowych” (302). Wystawione przez płatników mających siedzibę na terenie Małopolski, działających w ramach tych czterech działów, informacje PIT-11 dla podatników z województwa podkarpackiego stanowią prawie 2/3 całego omawianego zbioru.

Wzajemne oddziaływanie w tej sekcji w znacznym stopniu trafia do rejonów sąsiednich. Biorąc pod uwagę wyłącznie powiaty mające granice z sąsiednim województwem, a więc po stronie małopolskiej powiaty: dąbrowski, tarnowski i gorlicki (z ewentualnym włączeniem miasta Tarnowa), a po stronie Podkarpacia powiaty: dębicki, jasielski i mielecki, można zauważyć, że około 40% informacji PIT-11 wydanych przez płatników z terenu jednego województwa trafia do tych nadgranicznych obszarów drugiego województwa. W szczególności: w przypadku województwa podkarpackiego 38,2% informacji PIT-11 wydanych przez podatników z Małopolski trafiło do rąk podatników z powiatów nadgranicznych. W drugą stronę odsetek ten był nieco wyższy i wynosił 40,1%, a w przypadku doliczenia do tych obszarów miasta Tarnowa odsetek ten wzrasta do 47,8%.

Drugą pod względem udziału jest **sekcja G „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle”**, grupująca w 2014 roku 17,7% wydanych informacji PIT-11. Udział tej sekcji w zbiorze wojewódzkim wykazuje tendencję rosnącą, z poziomu 15,8% w 2005 roku, poprzez 17,5% w 2010 roku. W sekcji tej udział płatników z terenu Małopolski w całym zbiorze wydanych informacji PIT-11 zmniejszył się w latach 2005–2014 o ponad 10 p.p.:

2005 r. – 87,5%

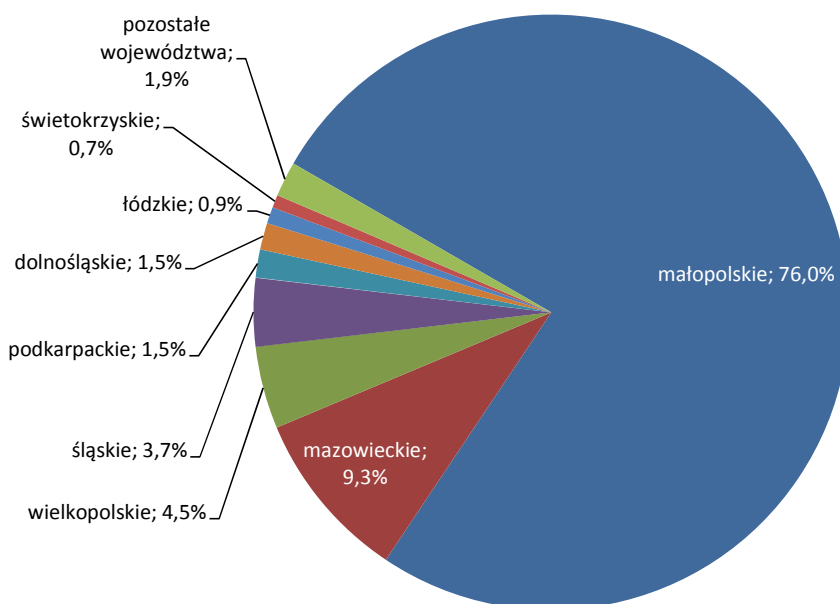
2010 r. – 80,7%

2014 r. – 76,0%.

Podmioty działające w tej sekcji wystawiły podatnikom zamieszkałym na terenie województwa małopolskiego 177,6 tys. informacji PIT-11, z czego 135,0 tys. przypada na płatników z Małopolski. Z pozostałych województw szczególną pozycję zajmuje województwo mazowieckie, do którego przypisane zostało 16,5 tys. (tj. 9,3% ogółu) informacji podatkowych.

Wykres 3.

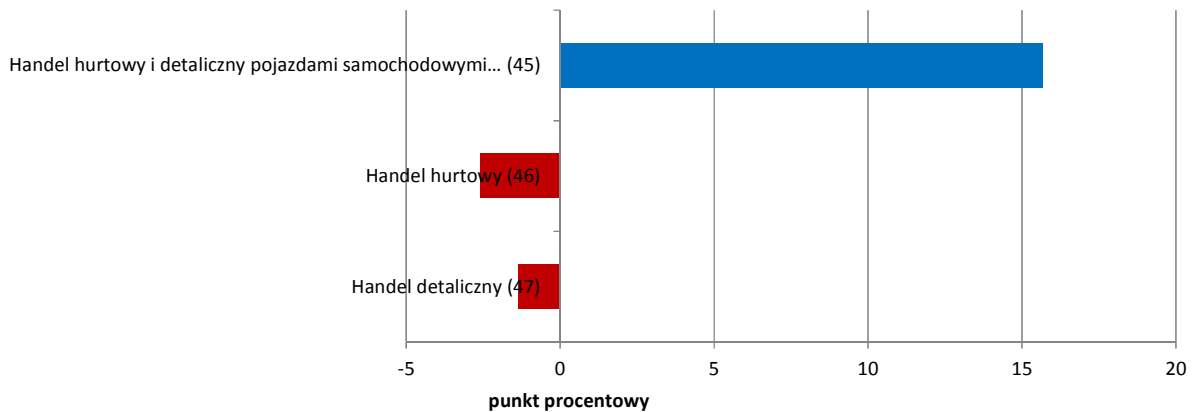
Struktura wydanych informacji PIT-11 podatnikom z Małopolski wg siedziby płatników działających w sekcji G

Spośród 3 działów zaliczonych do tej sekcji, dział 45 „Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych” jest niemal w całości zdominowany przez podmioty z siedzibą na terenie Małopolski (91,7%). Jedyne 2,9% informacji z tego działu wydane zostało przez płatników z terenu województwa śląskiego, a 2,3% – przez płatników z Mazowsza. W przypadku pozostałych dwóch sekcji, czyli handlu hurtowego i handlu detalicznego (z wyłączeniem pojazdów samochodowych w obydwu przypadkach) udział informacji PIT-11 wydanych płatnikom z Małopolski nie przekracza 75%, przy czym w handlu hurtowym udział płatników z województwa mazowieckiego wynosi 11,9%, przed płatnikami z województwa śląskiego (5,4%), natomiast handel detaliczny w dużej mierze dominują płatnicy z Mazowsza (9,1%) przed płatnikami z województwa wielkopolskiego (6,3%).

Wykres 4.

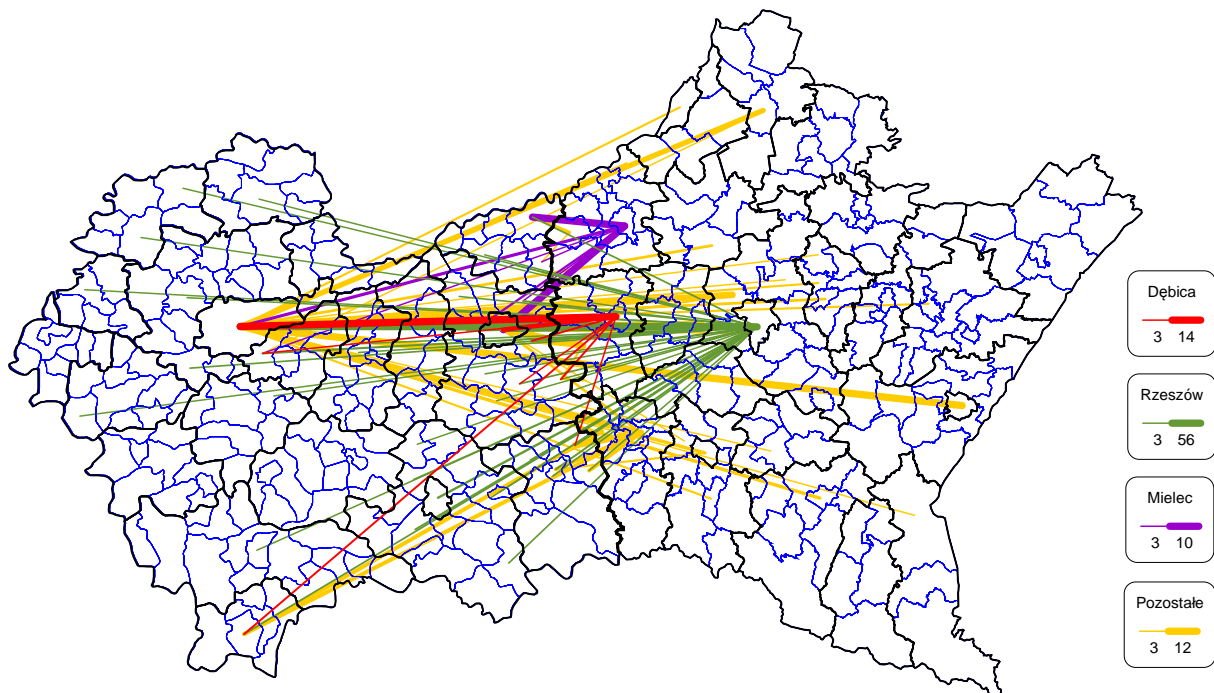
Udział płatników działających w sekcji G z Małopolski w liczbie wydanych informacji PIT-11 wg działów PKD (różnica w stosunku do średniej wojewódzkiej, w p.p.)

W przypadku wzajemnych relacji pomiędzy województwem małopolskim a województwem podkarpackim zarysowują się główne ośrodki koncentrujące płatników zatrudniających podatników z sąsiedniego województwa. W przypadku Małopolski są to: Kraków (ponad 3,7 tys. wydanych informacji PIT-11), Tarnów (prawie 0,5 tys.), gmina miejska Gorlice (niespełna 0,2 tys.). Ze strony województwa podkarpackiego podobną, chociaż w mniejszej skali koncentrację zaobserwowano w Rzeszowie (niespełna 400 informacji PIT wydanych podatnikom z Małopolski) oraz Krosno, Dębica i Mielec (nieco poniżej 100). Łącznie firmy z Małopolski przesłały 5 961 deklaracji podatnikom zamieszkałym na terenie Podkarpacia, wobec 1 406 przesłanych w drugą stronę.

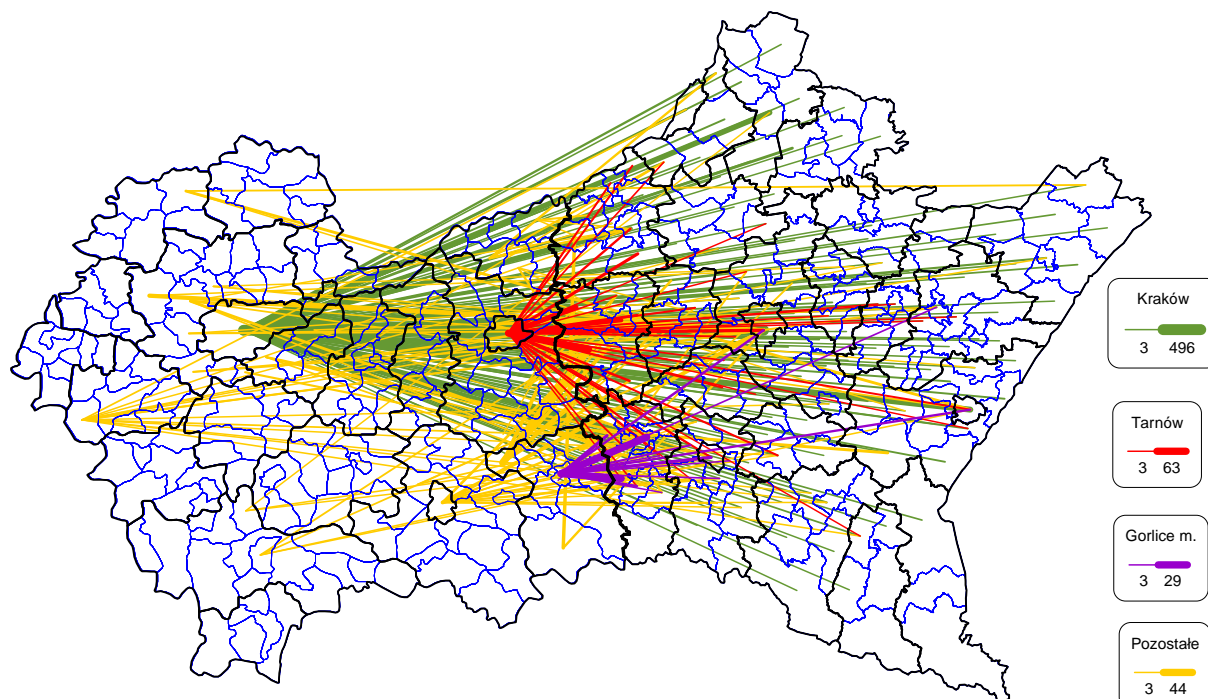
Mapa 20.

Powiązanie płatników z terenu województwa podkarpackiego działających w sekcji C z podatnikami z województwa małopolskiego (co najmniej 3 powiązania).

Mapa 21.

Powiązanie płatników z terenu województwa małopolskiego działających w sekcji G z podatnikami z województwa podkarpackiego (co najmniej 3 powiązania).

Również i w przypadku tej sekcji znaczący, chociaż niższy niż w przypadku sekcji C, odsetek wydanych informacji PIT-11 trafił do mieszkańców obszarów „nadgranicznych”. W przypadku województwa podkarpackiego, jako miejsca zamieszkania podatników, odsetek ten wynosi 32,5%. W Małopolsce wartość ta kształtuje się na poziomie 35,3%, a w przypadku doliczenia miasta Tarnowa wzrost do 43,6% wszystkich wydanych mieszkańcom Małopolski informacji PIT-11 przez płatników z województwa podkarpackiego.

Sekcja F „Budownictwo”, stanowiąca czwarty pod względem liczebności wystawionych PIT-11 rodzaj działalności płatników wykazuje w okresie 10 lat trend zwykły: od 8,1% w 2005 do 9,1% wydanych informacji PIT-11 w 2014 roku, chociaż w 2010 roku odnotowano jeszcze wyższy udział tej sekcji w ogółem (10,1%). Podobnie jak w przypadku ogólnych trendów wojewódzkich, również i w „Budownictwie” obserwuje się stopniowe zwiększanie udziału firm spoza Małopolski:

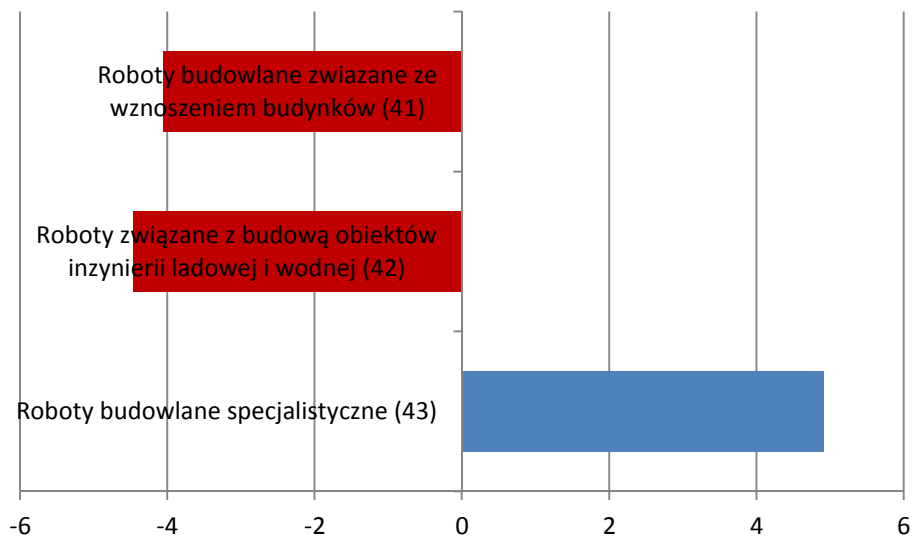
2005 – 15,1%
 2010 – 14,9%
 2014 – 17,0%.

Na 91 531 informacji wystawionych podatnikom z Małopolski, 5 187 (5,7%) zostało wystawionych przez podmioty z województwa mazowieckiego, dla 5 161 (5,7%) autorami były jednostki z terenu województwa opolskiego, a dla 1 183 (1,3%) – płatnicy z województwa opolskiego.

Stosunkowo niewielkie odchylenia od średniej odnotowywane są w przypadku działów PKD.

Wykres 5.

Udział płatników działających w sekcji F z Małopolski w liczbie wydanych informacji PIT-11 wg działów PKD (różnica w stosunku do średniej wojewódzkiej, w p.p.)

Z uwagi na niewielką skalę powizań z województwem podkarpackim, zestawianie danych i ich analiza jest w tym przypadku niecelowa.

Ostatnią z omawianych w tym opracowaniu sekcji jest **sekcja P „Edukacja”**, w ramach której podatnicy z Małopolski otrzymali 91 465 informacji PIT-11, a więc niemal dokładnie tyle samo, co w sekcji „Budownictwo”. W przeciągu ostatnich 10 lat obserwowany jest minimalny spadek udziału liczby informacji PIT-11 wydanych podatnikom zatrudnionym w tej sekcji w stosunku do wszystkich wydanych informacji:

2005 – 9,8%

2010 – 9,3%

2014 – 9,1%.

Sekcja jest zdominowana przez płatników z województwa małopolskiego, od których podatnicy otrzymali 96,5% wszystkich informacji PIT-11.

VII. PODSUMOWANIE

1. Przyrost liczby informacji PIT-11 wskazuje na dwa źródła: podejmowanie dodatkowego zatrudnienia przez pracowników i obejmowanie systemem podatkowym nowych grup ludności, np. rolników podejmujących zatrudnienie poza rolnictwem indywidualnym.
2. Malejący udział informacji PIT-11 wystawionych przez jednostki działające w sekcjach produkcyjnych przy jednoczesnym wzroście udziału sekcji usługowych świadczy o stopniowej zmianie struktury gospodarki.
3. Coraz większy udział w kreowaniu rynku pracy mają firmy z siedzibą poza województwem. Zjawisko to może być przejawem stopniowego rozwoju firm i poszukiwaniem pracowników w nowych lokalizacjach.
4. Wzrost odsetka podatników zamieszkałych w coraz większych odległościach od siedziby płatnika jest również efektem zwiększającej się mobilności zawodowej mieszkańców, będącej również efektem poprawy warunków dojazdu do pracy.

Małopolskie Obserwatorium
Rozwoju Regionalnego

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Polityki Regionalnej
ul. Wielicka 72B, 30-552 Kraków

ISBN 978-83-65325-22-8
Egzemplarz bezpłatny

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

www.obserwatorium.malopolska.pl